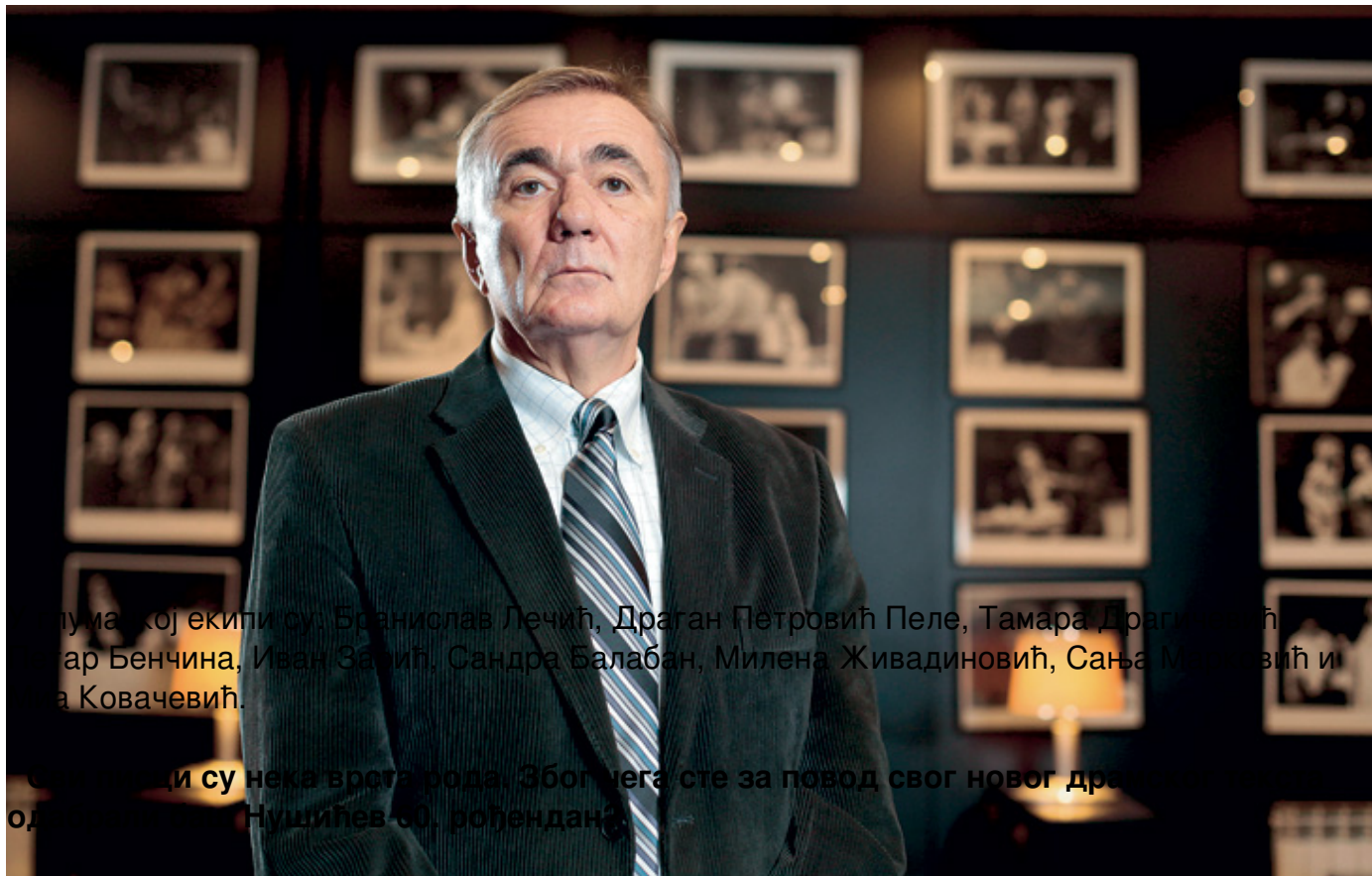

Свој најновији драмски текст „Рођендан господина Нушића” Душан Ковачевић посветио је најпознатијем српском комедиографу, а поводом обележавања 150 година од Нушићевог рођења. Представа ће на сцени Звездара театра у Београду бити премијерно изведена у четвртак, 10. априла, у режији Небојше Брадића, који је и сарадник на тексту.

Улогама којој екипи су: Бранислав Лечић, Драган Петровић Пеле, Тамара Драгић, Миша Марковић, Марко Марковић, Марко Бенчина, Иван Зарић, Сандра Балабан, Милена Живадиновић, Сања Марковић и Душан Ковачевић.

Својим текстом он се бави неким врстама рода. Због чега сте за повод свог новог драмског текста изабрали Нушићев 60. рођендан?

Указана ми је могућност да у име људи из позоришта захвалим Бранислав Нушићу за све што је учинио и за позориште и за наш народ, и као писац и као човек. И ово је само један дан, једна ноћ у његовом животу, јер његов живот би завредео серију од 20 епизода, пошто он захвата животом другу половину 19. века и прву половину 20. века, најтрагичније догађаје који су били у том периоду и у којима је он активно учествовао. Ово је наша мала посвета и наша велика захвалност том великану и позоришта и српске историје. Ако читате његове озбиљне драме или гледате његове драме, или читате роман „Деветсто петнаеста”, онда ћете се сусрести са човеком који је одболовао свој живот, с мушкарцем који је у својој 60. години био дубоко несрећан зато што су га сматрали трећеразредним писцем. И зато што је критика имала пејоративан однос према њему. Нушића је то страшно болело и он у писму које пише ћерки Маргити 1. марта те 1924. године излаже свој литерарни тестамент. То писмо, које је у рукопису написано на

сигурно неких петнаестак страна, заправо је прича о његовом осећању свеукупног рада. И то је у суштини веома болно писмо. Нушић се извињава ћерки која му пише и теши га зато што те године није примљен у САНУ. Не да није примљен, него није чак ни предложен, а имао је – 60 година. Онда Нушић њој одговара и пише зашто је то тако у земљи Србији.

Тешко је правити представу која као основу има нечији живот. Нушићево дело отвара многе дилеме и бројна питања. Које недоумице сте овим текстом желели да разрешите?

Нушић за живота није добио више од три добре критике. И све то је преживљавао како само он то зна. А да је бар део лепог речено за његовог живота као што се данас прича или као што је ред код нас да се прозбори тек кад човек умре, људи би живели и лепше и дуже. Међутим, ми имамо обичај да човека за живота уништавамо, терамо да оконча век раније, а онда када крене на пут, пратимо га са чудом: зашто се све то тако догађа. Један од таквих великих примера заувек забележених је смрт Зорана Ћинђића. Била је хајка уочи његовог убиства, такмичили су се и медији и људи ко ће га пре убити, а онда када је убијен милион људи је кренуло у поворку. Да ли је то нормално у једној земљи да се догађа и да се понављају такве ствари? Дакле, ово неће бити као што је уобичајено код нас приредба, свечана академија... И оно што морам да кажем: ми смо ово финансирали потпуно приватно. Био би ред да су у Београду постављена макар три, четири билборда. Не због ове представе него само да се каже да је ово година када се обележава 150 година од рођења човека који нас је толико пута обрадовао. Али, будући да на билбордима још стоје плакати и ликови људи који се такмиче ко ће да води ову државу то се неће догодити.

Колико су вам текстови забележени у „Политици” тог давног, 6. новембра 1924. године, за када је прослава била померена, помогли као евентуална грађа за комад?

Помогли су ми наравно, јер је „Политика” тога дана, 6. новембра 1924. године, објавила комплетан програм прославе Нушићевог рођендана која је била обележавана од Универзитета преко свечаног пријема у хотелу „Палас”, затим је била изведена једна представа и највећи и најзначајнији пријем је био у Народном позоришту у Београду те вечери. У „Политици” је цела једна страна била посвећена само распореду прослава и

људи који су учествовали на тим прославама. Нема имена које је у то време било значајније, а да није присуствовало или говорило поводом Нушићевог 60. рођендана.

Има занимљива прича када помињемо „Политику” и Нушића. Ишчитавајући новине, књиге, његова писма, документа... наишао сам на стотине имена врло битних за то време међу политичарима, људима који су се бавили јавним радом. Све их је надживела Живка министарка. Живка министарка је популарнија и о њој се више зна него о 90 одсто људи који су се бавили политиком и који су одлучивали о судбини земље. То је прича о томе колико је важна литература. Нестали су сви они који су Нушићу загорчавали живот, а једна тако, што би рекао народ успијуша, преживела је и надживела владаре, министре и све политичаре. И данас је живља од 90 одсто живих људи.

Публика ће у представи „Рођендан господина Нушића” пронаћи бројне чињенице за које до сада није знала, односно аналогije у односу на наше време. Које конкретно?

Занимљиво је да је у том тренутку, као што се и данас дешава, вођена дискусија око формирања владе. Ми сада радимо представу у тренутку када се формира влада. А тог новембра 1924. се причало о томе да влада заседа два месеца и да никако не могу да се договоре око тога како да формирају владу. Значи протекло је од 1924. године до данас толико времена, а прича се понавља. Понављају се и Нушићеве комедије и његове драме.

Када кажете Бранислав Нушић, прва асоцијација је: осмех. А његов живот је био пре налик на античку драму. Сама чињеница да је изгубио децу је потресна, учествовао је у рату, био управник у оснивању или развоју позоришта у Скопљу, Новом Саду, Сарајеву, Београду. Његов рад као писца је посебно драгоцен као што је драгоцен његова личност и рекао бих, када причам о Нушићу: ја о њему пре свега размишљам као о једном од најчеститијих људи у Србији. И није никакво чудо да се Нушић увек помиње у новијој историји Србије као један од најзначајнијих људи који је живео у протеклих 200 година.

Како видите Србију после недавних избора? Песимисти кажу да ћемо ускоро гладовати. Оптимисти да нас чекају бољи дани. Какве су ваше прогнозе?

Ни једно ни друго није тачно. Нећемо гладовати сигурно зато што Србија са својим ресурсима може да исхрани своје становништво макар једним оброком дневно. Мени је увек било фасцинантно зашто се прича о успеху или неуспеху неке владе у земљи која има Војводину, Шумадију, Мачву, Поморавље и не може да прехрани један осредњи град од шест до седам милиона становника. Тај неуспех је за Гиниса. Да ништа не садите и да ништа не радите на тим пољима било би довољно хране за један народ, а ми увозимо храну.

Овде је од Другог светског рата па до данас вођена катастрофална економска политика која никога заправо није ни интересовала. Србија, која је са својим ресурсима једна од богатијих земаља у потенцијалу, у овом региону увози пасуљ, бели лук. Увози

четке из Албаније, чачкалице, а да не причамо о свињама с којима је Милош Обреновић одржавао динар да има златну подлогу. Ми данас све увозимо, чак и модификовану храну. Поред наших привредних потенцијала правимо јапанске плочице и неке глупости високе технологије која је већ превише јефтина на тржиштима света и Европе. То су лажне инвестиције и програми да би се одржао социјални мир. Не верујем у то и свако ко је нормалан зна да ће се било шта брзо десити и да је било шта могуће поправити у року од 10 година. Зашто? Зато што се не мења машина, мења се начин мишљења. Машину је лако променити, али начин мишљења се мења у дугом процесу.

Данас је питање опстанка народа највећа брига. Ко ће говорити Вуковим језиком када се Срби сретну за 200 година? Шта је узрок што у Србији има све мање деце?

О томе сам причао неколико пута и бојим се да је то мало ко чуо. Готово целу беседу за пријем у САНУ сам посветио чињеници да се за стотину година може десити да све ово што смо данас радили и писали нико не разуме. Ми нестајемо! И то стално понављате, али то је последња брига свих власти у земљи Србији. Прича о трећем детету се помиње само у предизборним кампањама када причају о мајкама којима треба помоћи, а када саберете колика је та помоћ, па она није већа од једног лопова који је украо и који је био у врху некакве странке. Сви који су крали су из врха власти или из врха полиције. Значи, власт и полиција су пљачкали ову земљу. Има, наравно и џепароша по аутобусима.

У Србији је најстрожа казна ако украдете некоме 100 евра. Добићете 20 година робије. Све преко милион евра се не суди јер не смете да покрене судски процес јер ћете наићи на макар 20 људи из врха власти. То је организовани криминал. И то мора да се реши, али то се не решава преко ноћи јер ће у будућој власти исто седети људи који су учествовали у тим прљавим пословима.

Александар Вучић је на себе преузео једну самурајску ствар: да или учини нешто што је на граници могућег или, као што су радиле камиказе, да полети, па да лети док има горива. Не бих волео да сам на његовом месту ни три дана.

Борка Г. Требјешанин

(Политика)